

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/64/2020
Identifikačné číslo spisu: 7816205390
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7816205390.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovak Telekom, a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpenej Mgr. Veronikou Navrátilovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Osuského 7, proti žalovanej M. V., bývajúcej v P. XXX, zastúpenej X. V., bývajúcim v P. XXX, o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 231,68 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C/148/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2017 sp. zn. 9Co/22/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 18. októbra 2016 č. k. 8C/148/2016-26 určil, že bližšie označená zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve z 25. júla 2014 je neprijateľná zmluvná podmienka a žalobu zamietol. Nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd konštatoval, že zmluvná podmienka dohodnutá v bode 5 Dodatku k Zmluve z 25. júla 2014 je pre rozpor s ust. § 53 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatnou, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovanej ako spotrebiteľky. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v konkrétnom prípade išlo o formulárovú zmluvu, pričom zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy a žalovaná nemohla ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že by sa rozhodla zmluvu uzavrieť. Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality. Žalobkyňa ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. Takéto podmienky poškodzujú spotrebiteľov. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracuje také zmluvné dojednania, ktoré sú pre

spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa. Tak tomu bolo aj v predmetnej veci, kde bol žalovanej ponúknutý internet a využívanie mailovej služby, o čom sa žalovaná dozvedela len v rámci súdneho sporu a tieto služby vôbec nevyužívala, keďže o nich ani nevedela.

1.2. Navyše súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa žiadnymi listinnými dôkazmi nepreukázala, že by žalovaná porušila zmluvné podmienky, a že by jej vznikol nárok na zmluvnú pokutu. Žalobkyňa tak neurobila ani potom, ako bola vyzvaná zo strany súdu k predloženiu listinných dôkazov v súvislosti s faktúrami, ktoré boli vystavené za telekomunikačné služby za obdobie od septembra do januára 2015. Vtedy už žalovaná mala blokovaný mobilný telefón, žiadne služby nevyužívala a už vôbec nie internet, ktorý bol zriadený pracovníkom žalobcu bez jej vedomia. Prejavila pritom ochotu vystavené faktúry uhradiť.

1.3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobkyňa bola v konaní úspešná len čiastočne v nepatrnej časti, a žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 7. decembra 2017 sp. zn. 9Co/22/2017 na základe odvolania žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd nad rámec dôvodov uvedených prvostupňovým súdom (§ 387 ods. 2 CSP) uviedol, že zmluva, ktorú strany sporu uzavreli, bola formulárovou zmluvou s drobným neprehľadným písmom, vopred pripravenou zo strany žalobkyne, bez možnosti žalovanej meniť obsah a text uvedenej zmluvy. Neobstála ani obrana žalobkyne, ktorá tvrdila, že zmluvné podmienky boli dojednané so žalobkyňou individuálne. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa totiž nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ). Navyše dojednanie o zmluvnej pokute obsiahnuté v bode 5 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 25. júla 2014 odkazuje na iný bod tohto dodatku, čo taktiež vyvoláva neprehľadnosť tohto textu.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že dojednanie o zmluvnej pokute vyplývajúce z Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, podľa ktorého žalobkyňa uplatnila voči žalovanej nárok na zaplatenie 231,68 € s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty, nie je určité a zrozumiteľné, preto aj z tohto dôvodu je potrebné toto dojednanie považovať za neplatné. V tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ dojednanie o zmluvnej pokute obsahovalo široké vymedzenie porušenia zmluvných záväzkov zo strany žalovaného, z obsahu ktorého nebolo možné vyvodiť, ktoré konkrétne povinnosti zo zmluvného vzťahu, prípadne ich súhrn by mal byť zaistený zmluvnou pokutou, čo je podmienkou pre to, aby pri ich porušení mohla byť takáto sankcia uplatnená, takéto dojednanie nemožno považovať za určité.

2.3. V neposlednom rade odvolací súd uviedol, že ďalším nedostatkom spôsobujúcim neurčitosť dojednania o zmluvnej pokute, pre ktorý nebolo možné priznať zmluvnú pokutu žalobkyňi, bol nárok na jej zaplatenie odvíjajúci sa od ďalšej podmienky pre jej uplatnenie, ktorým bolo vypojenie SIM karty. Ide totiž o ďalšiu skutočnosť alebo úkon, na ktorý sa právo na uplatnenie zmluvnej pokuty viaže. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu viazať kumulatívne okrem porušenia zmluvnej povinnosti na následné odstúpenie od zmluvy, preto aj z tohto dôvodu bolo nutné považovať dojednanie o zmluvnej pokute za neplatné.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Konkrétne namietala, že zmluvnú podmienku posudzoval bez zhodnotenia individuálneho skutkového stavu a v rozpore s ustanovením § 53 ods. 12 OZ, že dôvody rozhodnutí nižších súdov nie sú dostatočné a že sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobkyne. V ďalšom v polemickej

rovine nesúhlasila ani s právnymi závermi nižších súdov.

4. Žalovaná s dovolaním žalobkyne nesúhlasila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

6. V danom prípade vyvodila žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

6.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

7. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v súvislosti s argumentáciou o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu namietala, že dôvody rozhodnutí nižších súdov nie sú dostatočné, že sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobkyne a že zmluvnú podmienku týkajúcu sa zmluvnej pokuty posudzoval bez zhodnotenia individuálneho skutkového stavu v rozpore s ustanovením § 53 ods. 12 OZ (bod 3.1.)

8. V súvislosti s dovolacou námietkou žalobkyne týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia

odvolacieho (i prvostupňového) súdu dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ OSP), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska (rovnako ako v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov) nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

9. V danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje excés, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu však nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľky, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokov považuje za vecne správny. Nad rámec dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku doplnil, z akých dôvodov považuje dojednanie o inkriminovanej zmluvnej pokute za zmluvné dojednanie, ktoré predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 OZ.

10. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty žalobkyne dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobkyňa preto neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

11. V neposlednom rade dovolací súd dodáva, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993,

R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012 zastávala názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

12. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.